

Kantovy odpovědi na tři základní otázky

Co mohu vědět?

Kant: Víím něco jen tehdy, pokud si tím mohu být absolutně jist, pokud se to nemůže změnit. Lze někde nalézt takto jisté poznání? Ano - v matematice a přírodních vědách (příkladem vědění jsou například Newtonovy zákony). Problém je však to, že vždy, a to se týká i věd, poznáváme jen to, jak se nám věci jeví, jak je vnímáme, a nikoliv jaké jsou ve skutečnosti. To také znamená, že o metafyzických problémech, mezi které patří třeba otázka existence Boha, nesmrtelnosti duše, nebo existence svobodné vůle, nemůže vědět prakticky nic.

Co mám dělat?

Kant: Na otázku, co mám dělat, nám odpovídá morálka. Jaká zásada však morálku nejlépe vystihuje? Musí to být nějaká zásada, která platí nutně a vždy a jejíž platnost je absolutní. Takovou zásadu musíme odhalit jen samotným rozumem, nezávisle na zkušenosti. Já takovou zásadu odhalil, a nazval ji kategorickým imperativem. V jednoduché formulaci zní asi takto: Správné je jen takové jednání, se kterým bychom souhlasili, i kdybychom věděli, že tak budou jednat všichni.

V co můžu doufat?

Kant: Nemůžeme dokázat a vědět, zda má náboženství pravdu, ale můžeme v něj doufat, věřit. Já v něj věřím a doufám. Když říkám náboženství, mám tím na mysli protestantské křesťanství zahrnující víru v Boha, v nesmrtelnou duši, ve věčný život odměňující morální jednání, ve svobodnou vůli.